

ROZHODNUTIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Stanislava Beňa, JUDr. Mariána Jarábka, JUDr. Vojtecha Lefflera a JUDr. Eriky Zajacovej, v disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. K [REDAKOVANÉ] G [REDAKOVANÉ] sudkyňi Okresného súdu v [REDAKOVANÉ] na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2010 o odvolaní predsedu Okresného súdu v [REDAKOVANÉ] proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho súdu zo 17. augusta 2009, sp. zn. 2 Ds 12/2008 rozhodol

t a k t o :

podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, napadnuté rozhodnutie **s a z r u š u j e** a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky – prvostupňovému disciplinárnemu senátu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho súdu zo 17. augusta 2009, sp. zn. 2 Ds 12/2008, bola JUDr. K [REDAKOVANÉ] G [REDAKOVANÉ] sudkyňa Okresného súdu v [REDAKOVANÉ] podľa § 129 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sudcoch a prísediach) spod návrhu predsedu Okresného súdu v [REDAKOVANÉ] z 8. septembra 2008, sp. zn. Spr. 1167/08, na začatie disciplinárneho konania pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. a/ zákona o sudcoch a prísediach, ktorého sa mala podľa napadnutého rozhodnutia dopustiť na tom skutkovom základe, že

vo veci Okresného súdu [REDAKOVANÉ] sp. zn. 21C 182/2006, účastníkov – navrhovateľa,

[REDAKOVANÉ] proti odporcovi
[REDAKOVANÉ]

v konaní o určení právneho vzťahu, sa k námietke odporcu zo dňa 17. decembra 2006, predloženej na pojednávaní dňa 18. decembra 2006, toho istého dňa vyjadrila tak, že z dôvodov v nej uvedených sa necíti byť vo veci zaujatá a nadriadenému súdu navrhovala, aby z pojednávania nebola vylúčená, na základe čoho Krajský súd v [REDAKOVANÉ] uznesením zo dňa 7. februára 2007 rozhodol, že z prejednávania a rozhodovania veci nie je vylúčená.

Medzitým v ďalšej veci Okresného súdu [REDAKOVANÉ] sp. zn. 12C 63/2008, účastníkov – navrhovateľov Ing. [REDAKOVANÉ] a manželky proti odporcovi MUDr. [REDAKOVANÉ] v konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v rámci rozhodovania o zaujatosti jednotlivých sudcov, podľa § 15, § 16 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) bez vznesených námietok účastníkmi, sama uviedla, že žalovaného MUDr. [REDAKOVANÉ] osobne dobre pozná, nakoľko sa jedná o jej spolužiaka zo základnej školy a z gymnaziálnych štúdií a navyše jeho rodičia boli susedmi jej rodičov... atď.

o s l o b o d e n á, pretože sa disciplinárneho previnenia nedopustila.

Proti tomuto rozhodnutiu včas podal odvolanie predseda Okresného súdu v [REDAKOVANÉ]

V písomnom odôvodnení odvolania uviedol, že názor disciplinárneho súdu, z ktorého vychádzal v napadnutom rozhodnutí, nepovažuje za správny, keď uviedol, že sudkyňa konala zákonne vychádzajúc z tvrdenia, že [REDAKOVANÉ] v konaní nezastupoval MUDr. [REDAKOVANÉ] ako štatutárny orgán, ale nemocnicou splnomocnená advokátska kancelária. Disciplinárny súd v tomto svojom názore de facto vyslovil, že vzťah sudkyne k štatutárnemu orgánu účastníka v osobe MUDr. [REDAKOVANÉ] neexistoval a existoval de facto len vzťah zákonnej sudkyne v konaní, kde MUDr. [REDAKOVANÉ] vystupoval osobne ako účastník konania. Zákon však v § 14 ods. 1 O.s.p. ničím nediferencuje medzi zástupcom, ktorému bola udelená plná moc v konaní (procesné plnomocenstvo) a zástupcom konajúcim ex lege (napr. štatutárny zástupca). MUDr. [REDAKOVANÉ] ako štatutárny zástupca účastníka konania tým, že bola udelená plná moc na zastupovanie v konaní advokátskej kancelárii (procesné plnomocenstvo), svoje postavenie vo vzťahu k účastníkom konania a právo ho zastupovať ex lege, nestratil. Menovaný ako štatutárny zástupca preto naďalej zostal zástupcom účastníka konania, a teda aj jeho vzťah k zákonnej sudkyňi je potrebné posudzovať jednoznačne v intenciách § 14 ods. 1 O.s.p.

Z hľadiska hmotného práva s poukazom na § 20 Obchodného zákonníka, štatutárne orgány robia právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach. Konanie štatutárneho orgánu je konaním samotnej právnickej osoby.

Okrem toho procesne § 18 O.s.p. tiež jednoznačne ustanovuje, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie, čo znamená, že občania i organizácie, pokiaľ vystupujú ako účastníci občianskeho súdneho konania, majú v konaní rovnaké postavenie a práva.

Disciplinárny súd sa v konaní a v dôvodoch svojho rozhodnutia viac zameriaval na otázku, či sudkyňa konala zákonne.

Podľa jeho názoru, disciplinárny súd mal rozhodovať o skutku uvedenom v návrhu, v ktorom je jasne vymedzené, akého disciplinárneho previnenia sa dopustila.

Riešiť dôvodnosť jej vylúčenia v predmetných konaniach nebolo v kompetencii ani disciplinárneho súdu, ani navrhovateľa, pretože o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí prislúcha rozhodnúť v zmysle zákona jedine súdu.

Poukázal na ustanovenia § 115 a § 116 zákona o sudcoch a prísediacich, ktoré upravujú rozsah disciplinárnej zodpovednosti sudcu a vyslovil názor, že rozhodovanie v zmysle § 116 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona neznamena len rozhodnúť vo veci samej meritórne, ale súčasťou rozhodovacieho procesu sú aj všetky úkony predchádzajúce samotnému rozhodnutiu. Rozhodnutiu predchádzajúci postup má smerovať k tomu, aby bola účastníkovi poskytnutá spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov.

Vyjadrovanie sa sudcu k námietkam zaujatosti je tiež predchádzajúcou súčasťou procesu smerujúceho k meritórnemu rozhodnutiu (konanie na súde je v sporovom konaní už začaté podaním návrhu, § 79 ods. 1 O.s.p.).

Disciplinárne previnenie sudkyne spočíva práve v tom, že v skutku označenom v návrhu sa vyjadrovala diametrálne odlišne a jej vyjadrenia potom slúžili zákonnému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti.

Podľa jeho názoru, pokiaľ by sa sudkyňa v oboch sporových veciach vyjadrila zhodne, vyslovila by tým svoje subjektívne stanovisko bez následku disciplinárneho previnenia. Keďže sa však vyjadrila opačným spôsobom, disciplinárneho previnenia sa dopustila (Sudkyňa sa vyjadrovala sama za svoju osobu, preto vyjadrenia ostatných sudcov sú pre daný prípad nepodstatné. Sudkyňa sa má vyjadriť pravdivo a nie podľa stanovisk ostatných sudcov).

Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces, tak ako je vymedzený v článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nestranný, nezávislý a nezaujatý sudca.

Sudkyňa ako advokátka vykonávala v minulosti právne služby v prospech právneho predchodcu Nemocnice s poliklinikou v [redacted] za výhodného prenájmu v budove riaditeľstva atď..., teda bola v blízkom právnom vzťahu k tomuto účastníkovi ešte v čase pred podaním návrhu týkajúceho sa konania vo veci sp. zn. 21C 182/2006, teda naplnila podklady pre uplatnenie tzv. teórie zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Sudkyňa by mala o tejto judikatúre vedieť a nepodávať diametrálne odlišné stanoviská spočívajúce vo vyvolaní dojmu subjektívnej nestrannosti (Aplikačná prax súdu rozhodujúceho o vylúčení tiež nebola v súlade s platnou judikatúrou, keď kritériom pre rozhodovanie o vylúčení sudcov boli len ich subjektívne vyjadrenia).

Účastník, [redacted] dostatočne dokladoval nedostatok podmienok objektívnej nestrannosti už vo svojich prvých námietkach zo dňa 17. decembra 2006, (sp. zn. 21C 182/06, č. l. 36-42. Sudkyňa len v ďalších vyjadreniach pripustila zvážiť rozhodujúcemu súdu, či je zaujatá, alebo nie).

Neobstojí preto názor disciplinárneho súdu uvedený na str. 7 napadnutého rozhodnutia, že sudkyňa svoje povinnosti neporušila, pričom jednoznačne nemožno rozlišovať vyjadrenia sudcov v jednotlivých veciach, sp. zn. 21C 182/2006 a 12C/63/2008.

Práve diametrálne odlišné vyjadrenia sudkyne ohľadne osoby MUDr. J. [redacted] H. [redacted] dôvodne vzbudzuje dojem, že v jednej veci má záujem ju prejednať a v druhej veci sa chce jej len zbaviť.

Zotrval na tom, že sudkyňa nemôže byť v jednej veci procesnej strany účelovo nezaujatá a v inej veci účelovo zaujatá (alebo naopak).

Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací disciplinárny senát podľa § 131 ods. 4 zákona o sudcoch a prísediacich napadnuté rozhodnutie zrušil a rozhodol vo veci sám alebo z dôvodu, že sa prvostupňový disciplinárny senát nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre zákonné rozhodnutie, vrátil mu vec na nové prejednanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny senát na podklade odvolania navrhovateľa preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozsudku, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo prihliadajúc pritom na chyby, ktoré boli napadnutému rozhodnutiu odvolaním vytýkané a zistil nasledovné:

Odvolanie podala oprávnená osoba (§ 131 ods. 2 písm. b/), v zákonnej lehote (§ 131 ods. 1) a odvolanie je dôvodné.

Z obsahu predloženého disciplinárneho spisu vyplývajú nasledovné skutočnosti:

Navrhovateľ podal návrh na začatie disciplinárneho konania voči sudkyňi JUDr. K. [REDAKOVANÉ] G. [REDAKOVANÉ] pre už uvedené závažné disciplinárne previnenie, ktorého sa podľa podaného návrhu mala dopustiť tak, že

vo veci Okresného súdu [REDAKOVANÉ] sp. zn. 21C 182/06, účastníkov – navrhovateľa [REDAKOVANÉ], proti odporcovi [REDAKOVANÉ] v konaní o určenie právneho vzťahu sa k námietke odporcu zo dňa 17. decembra 2006, (č. l. 36) predloženej na pojednávaní dňa 18. decembra 2006, (č. l. 44) toho istého dňa vyjadrila tak, že z dôvodov v nej uvedených sa necíti byť vo veci zaujatá a nadriadenému súdu navrhovala, aby z jej prejednávania nebola vylúčená (č. l. 51, 52).

Na základe podaného vyjadrenia Krajský súd v [REDAKOVANÉ] uznesením zo dňa 7. februára 2007 rozhodol, že z prejednávania a rozhodovania veci nie je vylúčená (č. l. 53).

Medzitým v ďalšej veci tunajšieho súdu, sp. zn. 12C 63/2008, účastníkov – navrhovateľov Ing. J. S. a D. S. o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v rámci rozhodovania o zaujatosti jednotlivých sudcov podľa § 15, § 16 O.s.p. bez vznesených námietok účastníkmi, sama uviedla, že „žalovaného MUDr. J. H. osobne dobre poznám, nakoľko sa jedná o môjho spolužiaka zo základnej školy a z gymnaziálnych štúdií a navyše jeho rodičia boli susedmi mojich rodičov“... atď.

Krajský súd v [redacted] uznesením zo dňa 30. apríla 2008, vylúčil všetkých sudcov z prejednávania a rozhodovania veci a prikázal ju na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu vo [redacted] (č. l. 30).

Sudkyňa podala vyjadrenie vo veci v čase od 1. apríla 2008 do 11. apríla 2008 (č. l. 20, 21).

S poukazom na vyjadrenie sudkyne ohľadne vzťahu k „štatutárovi odporcu“ došlo v konaní Okresného súdu [redacted] sp. zn. 12C 63/2008 k jej vylúčeniu a odporca opätovne písomným podaním doručeným Okresnému súdu v [redacted] 9. mája 2008 vzniesol námietku zaujatosti z uvedeného dôvodu (č.l. 115, 117).

Následne v časovo krátkom odstupe sudkyňa dňa 12. mája 2008 predložila nadriadenému súdu v konaní, sp. zn. 21C 182/2006, vyjadrenie, v ktorom uvádzala, že vzťahy medzi ňou a MUDr. J. H. (zástupcom odporcu) nikdy nemala osobitne dobré, „veď s menovaným sme nechodili ani do tej istej triedy (len ročníka) a nikdy sme sa mimoškolsky nestretávali. Po ukončení školy sme sa dlhé roky nevideli a ani v súčasnej dobe sa nestýkame, atď.“

Z návrhu na začatie disciplinárneho konania možno vyvodíť záver, že podstatou podaného návrhu sú v krátkom časovom odstupe rozdielne vyjadrenia sudkyne JUDr. K. G. o otázke zaujatosti voči osobe MUDr. J. H. Ide o vyjadrenia sudkyne v čase od 1. apríla 2008 do 11. apríla 2008 vo veci 12C 65/2008 (č. l. 22) a z 12. mája 2008, vo veci 21C 182/2006 (č. l. 142).

Z výrokovej časti napadnutého rozhodnutia ale vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky – disciplinárny senát prvého stupňa oproti podanému návrhu rozhodol len o dvoch

vyjadreniach sudkyne, pričom v jednom z nich z 18. decembra 2006, sa sudkyňa k osobe MUDr. J. H. nevyjadřila.

Rozhodol teda na skutkovom základe, ktorý nevystihuje podstatu disciplinárneho konania (a podaného návrhu na začatie disciplinárneho konania) voči menovanej sudkyňi, pretože neobsahuje diametrálnosť jej odlišných vyjadrení v krátkom časovom odstupe k osobe MUDr. J. H.

Z tohto dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny senát napadnuté rozhodnutie bez bližšieho skúmania veci ako nepreskúmateľné zrušil.

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho senátu bude vec pri správnom ustálení skutkov, ktorých sa mala sudkyňa podľa podaného návrhu na začatie disciplinárneho konania dopustiť, znovu v potrebnom rozsahu prejednať a rozhodnúť.

Až po tomto postupe bude možné o podanom návrhu rozhodnúť spravodlivo a v súlade so zákonom.

P o u č e n i e: proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. apríla 2010

JUDr. Martin Piovarsky, v. r.
predseda odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Malinková